

dr hab. Ewa Jarosz-Sienkiewicz

Adiunkt w Zakładzie Historii Literatury Niemiec od 1945  
Przewodnicząca Wydziałowej i Instytutowej Komisji Egzaminów Doktoranckich z  
dyscypliny dodatkowej UWr.

gab. 322

tel.: +48 71 3752 449

e-mail: jarosz.sienkiewicz@gmail.com

### Biogram naukowy

- W latach 1979-1983 studia magisterskie na Uniwersytecie Wrocławskim,
- od października 1983 pracownik naukowy Uniwersytetu Wrocławskiego,
- w okresie od października 1987 do kwietnia 1988 - stypendystka DAAD w Ruhr-Universität Bochum,
- 1995 obrona pracy doktorskiej pt. *Ästhetik im Dienste der Politik? Zur frühen Lyrik von Günter Grass und Hans Magnus Enzensberger*
- 2010 stopień naukowy doktora habilitowanego na podstawie oceny dorobku naukowego i rozprawy *Wrocław w powieściach niemieckojęzycznych. Ze szczególnym uwzględnieniem pisarzy śląskich od połowy XIX wieku do końca republiki weimarskiej.*
- 2013-2014 badania nad twórczością Heinza Piontka oraz Herty Müller.

### Projekty badawcze

#### a) zakończone

- 2013 - uczestnictwo w projekcie powstania Leksykonu zieleni Wrocławia sfinansowanego przez Miasto Wrocław, koordynowanym przez Annę Helenę Matkowską z Biura Promocji Miasta oraz Iwonę Bińkowską i Elżbietę Szopińską.

#### b) bieżące

- Projekt napisania skryptu z literatury współczesnej Niemiec – przyczynek dotyczący liryki po 1945
- Monografia o Heinzu Piontku

### Stypendia i pobyty badawcze

- Październik 1987- kwiecień 1988 stypendium DAAD w Ruhr-Universität Bochum,
- prywatne, krótkie pobyty badawcze na Uniwersytecie Humboldta w Berlinie

### Działalność popularyzatorska

- 1988-89 prowadzenie koła naukowego dla studentów IFG ab initio
- 2009 – wykład wygłoszony podczas Drzwi Otwartych dla kandydatów na filologię germańską
- 2012, 2013, 2014 zorganizowanie cyklicznych autorskich warsztatów dla doktorantów, studentów, nauczycieli, uczniów szkół średnich i gimnazjów z cyklu Stosunki polsko-niemieckie w literaturze i kulturze przy współudziale pracowników IFG i zaproszonych gości zagranicznych dla propagowania idei łączenia środowiska germanistów i promowania studiów filologii germańskiej.
- współpraca z wydawnictwem Via Nova w ramach prac nad Leksykonem zieleni Wrocławia
- 17-19 listopada 2011 współorganizator Międzynarodowego Kongresu Jubileuszowego 200lecia Germanistyki Wrocławskiej

### Dydaktyka

- 1983-1987 praca w MPiK-u i w Klubie Lekarza we Wrocławiu w charakterze lektora języka niemieckiego,
- 1992-1994 praca w charakterze nauczyciela w Szkole Podstawowej w Żernikach Wrocławskich
- od 1983 - praca w Instytucie Filologii Germańskiej UW.
- Prowadzenie zajęć z historii literatury Niemiec po 1945, z historii literatury Austrii po 1945, z historii literatury Szwajcarii ( w latach 1984-1989).

### Proseminaria B

- 2009/2010 Obraz Wrocławia w przedwojennych czasopismach Wrocławia
- 2010/2011 Literackie obrazy Festung Breslau
- 2012/2013 Nieszczęście, żałoba i smutek jako motywy we współczesnej literaturze Niemiec
- 2012/2013 Obraz wrocławianki w literaturze śląskiej
- Semina licencjackie

- 2013/2014 Obraz Polski, Polki i Polaka w literaturze Niemiec po roku 1945

#### Wykłady B

- 2012/2013 Liryka współczesna Niemiec na przestrzeni dziesięcioleci
- prowadzenie wykładów z historii literatury niemieckiej po 1945, seminariów magisterskich,
- ćwiczeń leksykalnych, kursu podręcznikowego, zajęć z terminologii badawczej, konwersacji, analizy tekstu, ćwiczeń w pisaniu w Instytucie Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego
- 2011/2012 zajęcia w Instytucie Studiów Międzynarodowych UWr. – wykłady Wrocław w powieści śląskiej od Oświecenia do końca republiki weimarskiej.

#### Wypromowani doktoranci:

- 21.01. 2014 mgr Justyna Kostrubies , tytuł rozprawy doktorskiej: Felix Mitterer – życie, dzieło, recepcja. Próba monografii

#### Recenzje rozpraw doktorskich:

- Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Michaela Segnera pt. Der traurige Clown. Kurt Tucholskys Weg in das Schweigen napisanej pod kierunkiem prof. zw. dra hab. Norberta Honszy
- Recenzja z rozprawy doktorskiej mgr Magdaleny Bieniasz pt. Recepcja twórczości Alfreda Döblina w Polsce napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Ireny Światłowskiej – Prędoty

#### Udział w konferencjach

- Wrocław prozą malowany. Czasopismo „Der Breslauer Erzähler” – 1800-1806, I Kongres Germanistyki Wrocławskiej, Wrocław 2002, s. 252-266
- Die Breslauerinnen im III Reich – aus den Berichten der „Schlesischen Zeitung” und der „Schlesischen Tageszeitung” – konferencja w Częstochowie Sprache, Literatur und Kultur im universitärem Dialog, 14-15 listopad 2012
- „Neue Umlaufbahn. Zur Verdichtung des Ausdrucks bei Heinz Piontek”, Pogranicza, Kluczbork, maj 2013,

## Publikacje

### a) monografie

- Wrocław w powieściach niemieckojęzycznych. Ze szczególnym uwzględnieniem pisarzy śląskich od połowy XIX wieku do końca republiki weimarskiej, Wrocław 2008
- Iwona Bińkowska, Elżbieta Szopińska (red.): Leksykon zieleni Wrocławia, Wrocław 2013, 959 s. (hasła Ballach Jan, Freytag Gustav, Fülleborn Georg Gustav, Garze Chrystian, Hauptmann Carl, Hauptmann Gerhart, Hoffmann Ruth, Holtei Karl von, Keller Paul, Kretschmer Hugo, Reinelt Johannes, Sommer Fedor.
- Katarzyna Nowakowska, Ewa Jarosz-Sienkiewicz, Joanna Zator-Peljan (red.): Didaktische Potentiale erproben. Aufsätze zur Literatur- und Fremdsprachendidaktik sowie Interviews mit Janosch, Karl Markus Gauß und Therese Chromik, Neisse-Dresden, 2013, 271 s.

### b) artykuły

- Der Weg zur politisch engagierten Dichtung. Günter Grass – Zusammenhänge von Poesie und Prosa, w: Studien zur Literatur- und Sprachwissenschaft, Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego nr 844, Katowice 1987, s. 92-102,
- „blindenschrift“ und „landessprache“. Eine Metapher im Dienste der Gesellschaftskritik, w: Acta Universitatis Wratislaviensis, Germanica Wratislaviensis XCVIII, Wrocław 1994, s. 99 – 107,
- Peter Rühmkorfs Parodiebegriff, w: Edward Białek i Eugeniusz Tomiczek (red.): Orbis Linguarum, Legnickie Rozprawy Filologiczne, vol. 12, Legnica 1999, s.129 - 138,
- Peter Rühmkorf. Die gesuchten Anklänge und Missklänge im Reim anhand von „agar agar-zaurzaurim. Zur Naturgeschichte des Reims und der menschlichen Anklangsnerven, w: Edward Białek i Eugeniusz Tomiczek (red.): Orbis Linguarum, Legnickie Rozprawy Filologiczne, vol. 14, Legnica 1999, s.109-120,
- „Der Breslauer Erzähler“. Zur Geschichte und Rezeption einer Wochenschrift, w: Zbliżenia Polska-Niemcy, Annäherungen Polen Deutschland, Pismo Uniwersytetu Wrocławskiego, 3 (30), Wrocław 2001, s. 83-87,
- Między fikcją a rzeczywistością. „Wanda” i „Fantom” – obraz Wrocławia u Gerharta Hauptmanna, w: Zbliżenia Polska – Niemcy, Annäherung Polen – Deutschland, Pismo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1 (28), Wrocław 2001, s.76 - 82,
- Wrocław prozą malowany. Czasopismo „Der Breslauer Erzähler” –

1800 -1806, w: Marek Hałub (red.): Silesia Philologica, I Kongres Germanistyki Wrocławskiej, Wrocław 2002, s. 252-266,

- Na pograniczu swojskości i obcości. Wrocław Wrocław epice Paula Kellera w: Zbliżenia Polska- Niemcy, Annäherungen Polen-Deutschland, Pismo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2 (32) 2002, Wrocław 2002, s. 62-68,
- Ähnlichkeiten der Motive in Epik und Lyrik am Beispiel „Der Blechtrommel“ und der früheren Gedichte von Günter Grass. Eine Zusammenstellung, w: Norbert Honsza (red.): Literatur und Kultur im Querschnitt, Germanica Wratislaviensia 125, Wrocław 2003, s. 101- 116,
- Kto zna Fedora Sommera? w: Zbliżenia Polska-Niemcy, Annäherungen Polen-Deutschland, Pismo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2(35), Wrocław 2003,
- Breslauer Juden in der Epik schlesischer Autoren, w: Lech Kolago (red.): Studia Niemcoznawcze, t. XXXII, Lech Kolago (Hrsg.): Studien zur Deutschkunde, Bd. XXXII, Warszawa 2006, s. 553-562,
- Clara Schulte und das Haus am Ring – die Geschichte im historischen Roman „Das Haus am Ring, w: Bernd Balzer, Wojciech Kunicki (red.): Literaturgeschichte 18.-20. Jahrhundert, Wrocław – Dresden 2006, s. 235-249,
- Das Bild Breslaus in ausgewählten Texten von Traud Gravenhorst, w: Orbis Linguarum Edward Białek i Eugeniusz Tomiczek (red.): Orbis Linguarum, Legnickie Rozprawy Filologiczne, vol. 31, Wrocław 2007, s. 227-235,
- Der Blick durchs Fenster im schlesischen Roman, w: Edward Białek, Marek Hałub und Eugeniusz Tomiczek (red.): Der Hüter des Humanen. Festschrift für Prof. Dr. Bernd Balzer zum 65. Geburtstag, Dresden- Wrocław 2007, s. 357-370,
- Das scheue Wort – einige Bemerkungen zur Lyrik von Joachim Ringelnatz, w: Lech Kolago (red.): Studia Niemcoznawcze, t. XXXVI, Lech Kolago (Hrsg.): Studien zur Deutschkunde, Bd. XXXVIII, Warszawa 2007, s. 340 – 352,
- Wrocław w niemieckojęzycznej powieści śląskiej XX wieku, w: Marta Kopij, Wojciech Kunicki, Thomas Schulz (red.): Wrocław literacki, Wrocław 2007, s. 279 – 302,
- Kindermotive in der frühen Lyrik von Günter Grass, w: Andrzej Kątny (red.): Studia Germanica Gedanensia, Kultur in Danzig und Gdańsk im Wandel der Zeit, nr 15, Gdańsk 2007, s. 88 -94,
- Christliche Motive in der frühen Lyrik von Günter Grass, w: Andrzej Kątny (red.): Studia Germanica Gedanensia, Kultur in Danzig und Gdańsk im Wandel der Zeit, nr. 15, Gdańsk 2007, s. 95-103,
- Breslau in zwei Romanen von Ruth Hoffmann, w: Maria Katarzyna

Lasatowicz (red.): Städtische Räume als kulturelle Identitätsstrukturen. Schlesien und andere Vergleichsregionen. Silesia, Schlesien in europäischen Bezugsfeld. Quellen und Forschungen, t. 7, Berlin 2007, s. 357-372,

- Eichendorffs Reminiszenzen in „Christine Munk“ von Arnold Ulitz, w: Lech Kolago (red.): *Studia Niemcoznawcze*, t. XXXVIII, Warszawa 2008, s. 311-318,
- Politisch oder nicht politisch? Zur Rezeption der frühen Lyrik von Günter Grass vor dem Mauerfall, w: Norbert Honsza, Irena Świątłowska (red.): *Günter Grass Bürger und Schriftsteller*, Wrocław-Dresden 2008, s. 211- 222,
- Hugo Hartung „Der Himmel war unten“ (1951) - das narrative Bild des belagerten Breslaus, w: Edward Białek und Paweł Zimniak: *Silesia in Litteris Servata*. Beihefte zum *Orbis Linguarum* (herausgegeben von Edward Białek und Eugeniusz Tomiczek) Bd. I, Dresden 2009, s. 159-172,
- Stimmungsbilder bei Traud Gravenhorst, w: Edward Białek und Paweł Zimniak: *Silesia in Litteris Servata*. Beihefte zum *Orbis Linguarum* (herausgegeben von Edward Białek und Eugeniusz Tomiczek) Bd. I, Dresden 2009, s. 69-79,
- Antiheimatsinhalt in Hans Leberts „Das Schiff im Gebirge“ [w:] Wojciech Kunicki, Jacek Rzeszutnik, Eugeniusz Tomiczek: *Breslau und die Welt*. Festschrift für Prof. Dr. Irena Świątłowska-Prędotą zum 65. Geburtstag, Wrocław-Dresden 2009, s. 303-307
- Familie im Zwiegespräch. Einige Bemerkungen zur Lyrik und Prosa von Marie Muthreich, [w:] *Silesia Nova*. Vierteljahrschrift für Kultur und Geschichte, 7. Jahrgang 02.2010, Dresden – Wrocław, s. 83-88
- Uwagi o liryce Bonifacego Miązka [w:] Edward Białek (red.): *Ziarna złej tęsknoty... Szkice o poezji Bonifacego Miązka*, Wrocław 2010, s. 93-109
- Miasto i pisarz w ujęciu Petera Handkego, [w:] Edward Białek; Krzysztof Huszcza: *Prześnione krajobrazy historii. Rozprawy i szkice o twórczości Petera Handkego*, Wrocław 2012, s. 89-99.
- Paul Keller i jego miesięcznik „Die Bergstadt“ jako czasopismo konserwatywnego niemieckiego mieszczaństwa w latach 1914-1931, [w:] Lech Kolago (red.): *Studia Niemcoznawcze*, tom XLIX, Warszawa, 2012, s. 179-190
- Was wäre ich am Fenster ohne Wale und Estemaga. Zum lyrischen Schaffen von Thomas Kunst [w:] Gisela Kurpanik-Malinowska, Anna Szyndler: *Zwischen Tradition und Innovation. Deutschsprachige Literatur an der Jahrtausendwende*, Częstochowa 2012, s. 143-155
- Das reflektierte Gestern bei Gabriele Stötzer, [w:] Mirosław Ossowski [red.] *Günter Grass. Werk und Rezeption*, *Studia Germanica*

Gedanensia 28, Gdańsk 2013, s. 155-164

- Die Breslauerinnen im III. Reich – aus den Berichten der „Schlesischen Zeitung“ und der „Schlesischen Tageszeitung“, [w:] Hanna Karczmarek, Joanna Ławnikowska – Koper (red.): Literatur, Kultur und Sprache im universitären Dialog. Zwischenbilanz und Perspektiven, Częstochowa 2013, s. 133-143.
- Heinz Piontek, Die Furt. Zwischen dem Heute und dem Gestern. Auf der Suche nach treffendem Ausdruck. [w:] Lech Kolago: Studia Niemcoznawcze, t. LII, Warszawa 2013, s. 255-269.
- In einer „verkehrten Welt“. ‚Der Himmel war unten‘ von Hugo Hartung als literarisches Bild einer Frau in der Festung Breslau, [w:] Orbis Linguarum, vol. 39, Dresden-Wrocław, 2013, s. 75-85
- Mensch und Wort im Bann des Staates. Zur Essayistik Herta Müllers, [w:] Iwona Bartoszewicz, Marek Hałub, Eugeniusz Tomiczek: Sprache. Literatur. Kultur im germanistischen Gefüge, T. 2 Wojciech Kunicki, Jolanta Szafarz, Irena Światłowska – Prędoła: Literaturwissenschaft – Raum und Medialität, Wrocław-Dresden 2013, s.219-229
- Polityka między wierszami. Społeczno-polityczne zaangażowanie Petera Rühmkorfa, [w:] Lech Kolago (red.): Studia Niemcoznawcze, tom LI, Warszawa 2013, s. 307-323
- Bonifacego Miążka rozważania o przeszłości, [w:] Edward Białek; Ksenia Olkusz: Sprostać Zmartwychwstaniu... Eksplicacje poezji Bonifacego Miążka, Wrocław 2014, s. 75-80

### c) recenzje

- Stanisław Bęza: Moderne deutsche Handelskorrespondenz, Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 1994, w: Edward Białek i Eugeniusz Tomiczek (red.): Orbis Linguarum, Legnickie Rozprawy Filologiczne, vol. 3, Legnica 1995, s. 336-337,
- Krzysztof A. Kuczyński, Irena Bartoszevska: Karl Dedecius: Ambasador kultury polskiej w Niemczech. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2000, w: Edward Białek i Eugeniusz Tomiczek (red.): Orbis Linguarum, Legnickie Rozprawy Filologiczne, vol. 17, Wrocław 2001, s. 251-255,
- Christian Prunitsch, Sorbische Lyrik des 20. Jahrhunderts. Untersuchungen zur Evolution der Gattung. Schriften des Sorbischen Instituts, Spisy serbskeho instituta, 29, Domowina-Verlag, Bautzen 2001, w: Zbliżenia Polska-Niemcy, Annäherung Polen-Deutschland, Pismo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2 (32), Wrocław 2002, s. 126- 129,
- Nowa „Aurora“ (Jürgen Daibler, Eckhard Grunwald, Gunnar Och, Ursula

Regener (red.): „Aurora”. Jahrbuch der Eichendorff-Gesellschaft, t. 62, Tübingen 2003) w: Zbliżenia Polska-Niemcy, Annäherung Polen-Deutschland, Pismo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2 (32), Wrocław 2002, s. 126-129,

- Willibald Omankowski / Omansen: Danzig zur Nacht / Gdańsk nocą. Gedichte. Wiersze (Ausgewählt und herausgegeben von \* wybór i redakcja Andrzej Kątny und Jens Stüben, Neisse-Verlag, Wrocław- Dresden 2007, w: Orbis Linguarum, vol. 32, Festgabe für Prof. Dr. Hubert Unverricht zum achtzigsten Geburtstag, hrsg. v. Edward Białek, Cezary Lipiński und Eugeniusz Tomiczek, Wrocław 2007, s. 404-406
- recenzent wydawniczy pozycji Literatura austriacka w Polsce w latach 1980-2010. Szkice do historii recepcji” wydanej pod red. Edwarda Białka i Katarzyny Nowakowskiej, Wałbrzych 2010
- recenzent wydawniczy pozycji Christa Wolfs oeuvre. Rückblick, Einblick, Ausblick wyd. pod red. Joanny Ławnikowskiej Koper, Częstochowa 2013